

ดัชนีเศรษฐกิจ/ภาวะเศรษฐกิจสำคัญ และความคืบหน้า Brexit

- นาย Mario Draghi ประธานธนาคารกลางยุโรป (ECB) เห็นว่า เศรษฐกิจยูโรโซนยังคงเปราะบาง พร้อมทั้งเรียกร้องให้ประเทศสมาชิกที่มีศักยภาพทางการคลังเพียงพอเร่งดำเนินนโยบายการคลังเพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ มิฉะนั้น ECB อาจต้องคงมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านการดำเนินนโยบายการเงิน ซึ่งรวมถึง การดำเนินนโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบต่อไปอีกเป็นระยะเวลานาน โดยเมื่อวันที่ 30 ก.ย. นาย Draghi แสดงความเห็นต่อสำนักข่าว Financial Times ว่า เศรษฐกิจยูโรโซนยังคงเปราะบาง และนโยบายการเงินต่างๆ ที่ ECB นำออกมาใช้ ซึ่งรวมถึงนโยบายอัตราดอกเบี้ยติดลบ จะต้องคงอยู่ต่อไปอีกนาน หากรัฐบาลประเทศสมาชิกยูโรโซนไม่ก้าวเข้ามาให้ความร่วมมือเพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านนโยบายการคลัง ทั้งนี้ นาย Draghi เห็นว่า มีสมาชิกยูโรโซนอีกหลายประเทศที่ยังมีศักยภาพทางการคลังเพียงพอ แต่ไม่ยอมนำออกมาใช้ พร้อมทั้งระบุว่า ยูโรโซนจำเป็นต้องมีการจัดตั้ง “Central spending capacity” เนื่องจาก รัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิกมีแนวโน้มจะดำเนินนโยบายโดยคำนึงถึงประโยชน์ของประเทศตนมาก่อนประโยชน์ของสหภาพยุโรป แม้ว่าฝรั่งเศสจะเสนอให้มีการจัดตั้งกองทุนกลางสำหรับยูโรโซน แต่บางประเทศสมาชิก อาทิ เยอรมนี ซึ่งมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในยูโรโซนกลับจำกัดการจ่ายเงินสนับสนุนเข้ากองทุน และเน้นการสนับสนุน pro-business reforms มากกว่าการพยายามรักษาเสถียรภาพของเศรษฐกิจและลดความเสี่ยงของภาวะเศรษฐกิจถดถอย

ทั้งนี้ ในการประชุม European Parliament's Economic and Monetary Affairs Committee ในวันที่ 1 ต.ค. นาย Mario Draghi ได้เรียกร้องให้ ประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปดำเนินนโยบายการคลังเพิ่มเติม เพื่อกระตุ้นการลงทุน ซึ่งจะเป็นการช่วยให้การดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นของ ECB มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น นาย Draghi ประเมินว่า หากเยอรมนีเพิ่มการลงทุนภาครัฐขึ้นร้อยละ 1 ในระยะเวลา 5 ปี จะสามารถกระตุ้นให้เศรษฐกิจขยายตัวได้ประมาณร้อยละ 2 รวมถึงจะช่วยสนับสนุนให้การลงทุนปรับสูงขึ้นอีกร้อยละ 2 เช่นกัน อย่างไรก็ตาม กลุ่มรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ยังไม่มีแผนที่จะปรับเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐในขณะนี้ แต่ระบุว่า พร้อมจะดำเนินนโยบายเพิ่มเติมในทันที หากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเลวร้ายลง

- องค์การการค้าโลก (WTO) มีคำตัดสิน ให้สหรัฐฯ สามารถเรียกเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากยุโรปเพิ่มเติมได้ หลังจากวินิจฉัยว่าสหภาพยุโรปให้เงินสนับสนุนแก่บริษัท Airbus อย่างไม่ถูกต้อง ส่งผลให้รัฐบาลสหรัฐฯ มีแผนจะเริ่มเรียกเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากยุโรปภายในเดือนนี้ที่ร้อยละ 10 สำหรับสินค้าประเภทเครื่องบินใหม่ และร้อยละ 25 สำหรับสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม กลุ่มสินค้าเกษตรที่เข้าข่ายจะได้รับผลกระทบส่วนใหญ่เป็นสินค้าจากสหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และสเปน เช่น น้ำมันมะกอก เครื่องนุ่งห่มที่ทำด้วยผ้าวูล ผ้าไหม ชีส เป็นต้น ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าจากเยอรมนี เช่น กรรไกร มีด เครื่องมือที่ทำจากโลหะ เป็นต้น

Agricultural Association ของสเปน ประเมินว่า การเรียกเก็บภาษีสินค้านำเข้าดังกล่าวของสหรัฐฯ จะส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าเกษตรของสเปนประมาณ 1 พันล้านยูโรต่อปี ขณะที่ Farmers' association ของอิตาลี ประเมินว่า การส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์อาหารของอิตาลีจะได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของสหรัฐฯ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 500 ล้านยูโรต่อปี พร้อมทั้งระบุว่า ขณะนี้มีความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องเปิดการเจรจาเกี่ยวกับประเด็นทางการค้ากับสหรัฐฯ ทั้งในระดับสหภาพยุโรปและระดับประเทศสมาชิก

อย่างไรก็ตาม นาง Cecilia Malmstrom – European Union's Trade Chief ได้เคยออกมาให้สัมภาษณ์ว่า หากสหรัฐฯ กระทำการปรับขึ้นภาษีดังกล่าว สหภาพยุโรปก็พร้อมจะตอบโต้ในลักษณะเดียวกันคือ เมื่อ WTO มีคำตัดสินกรณีที่สหภาพยุโรปฟ้องกลับสหรัฐฯ ในประเด็นการให้การสนับสนุนช่วยเหลืออย่างไม่ถูกต้องแก่บริษัท Boeing ซึ่งคาดว่าจะมีคำตัดสินในช่วงต้นปีหน้านั้น สหภาพยุโรปก็จะปรับขึ้นภาษีสินค้านำเข้าจากสหรัฐฯ เพื่อเป็นการโต้ตอบเช่นกัน

ความคืบหน้าของ Brexit

- วันที่ 30 ก.ย. ที่ประชุมกลุ่มพรรคฝ่ายค้านสหราชอาณาจักรซึ่งประกอบไปด้วย พรรค Labour, Scottish National Party, Liberal Democrats, Plaid Cymru และ Independent Group for Change มีความเห็นตรงกันว่า จะยังไม่เสนอให้มีการอภิปรายและลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลภายในสัปดาห์นี้ โดยสิ่งที่กลุ่มพรรคฝ่ายค้านให้ความสำคัญในขณะนี้คือ ต้องการหาทางป้องกันไม่ให้เกิด no-deal Brexit ในวันที่ 31 ต.ค. 2562 โดย นาย Jeremy Corbyn หัวหน้าพรรค Labour กล่าวว่า ตนจะสนับสนุนให้มีการเปิดอภิปรายและลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลก็ต่อเมื่อมั่นใจว่าพรรคฝ่ายค้านจะได้รับชัยชนะ และจะดำเนินการในทุกรูปแบบเพื่อให้รัฐบาลปฏิบัติตาม Benn Act (กฎหมายที่บังคับให้นายกรัฐมนตรีไปขอขยายกำหนดการ Brexit ออกไปจากวันที่ 31 ต.ค. จากสหภาพยุโรป)
- วันที่ 1 ต.ค. นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ให้สัมภาษณ์กับสำนักข่าว BBC ว่า รัฐบาลสหราชอาณาจักรกำลังจะนำเสนอข้อตกลง Brexit ที่ "very constructive and far-reaching proposals" ต่อสหภาพยุโรป โดยมีแผนที่จะรวมแนวทางการตรวจสอบบริเวณชายแดนไอร์แลนด์และไอร์แลนด์เหนือเข้าไว้ในข้อตกลงด้วย แต่จะเป็นการตรวจสอบเพียงเบื้องต้นเท่านั้น และจะไม่มี การสร้างสิ่งก่อสร้างใดๆ ณ บริเวณชายแดนดังกล่าว นอกจากนี้ นาย Johnson ยังกล่าวย้ำ ใน Annual Party Conference ของพรรค Conservatives ว่า สหราชอาณาจักรมีข้อตกลงที่ดีเพียงพอต่อความต้องการของสหภาพยุโรป ซึ่งรายละเอียดต่างๆ กำลังจะได้รับการเผยแพร่ออกมาในเร็ว ๆ นี้

อย่างไรก็ตาม สหภาพยุโรป ได้เปิดเผยว่า ขณะนี้ยังไม่ได้รับข้อเสนอจากทางสหราชอาณาจักรที่จะสามารถนำมาทดแทน Irish Backstop ในข้อตกลงฉบับปัจจุบันได้

- วันที่ 2 ต.ค. นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร มีจดหมายถึง นาย Jean-Claude Juncker ประธานคณะกรรมการยุโรป (European Commission) นำเสนอแผนเพื่อใช้ทดแทน Irish Backstop ที่เรียกว่า “New Protocol on Ireland / Northern Ireland” โดยเอกสารที่เผยแพร่เป็น จดหมายจำนวน 4 หน้า พร้อมกับ Explanatory Note จำนวน 7 หน้า สรุปใจความสำคัญได้ดังนี้
 1. ต้องการจะยกเลิก Irish Backstop โดยเสนอให้มี All-island regulatory zone for goods ขึ้นมาทดแทนซึ่งครอบคลุมถึงผลิตภัณฑ์ต่างๆ ทั้ง สินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์อาหาร โดยให้ทั้งไอร์แลนด์เหนือและไอร์แลนด์ อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน เพื่อให้ยังคงมี open border ตามสนธิสัญญา Good Friday Agreement ต่อไป
 2. การตรวจสอบสินค้าระหว่างกันตามพิธีการทางศุลกากรจะมีขึ้น ณ สถานที่ของ ผู้ผลิต ผู้ส่ง หรือจุดอื่นๆ บน supply chain โดยไม่มีการตรวจเช็คที่เขตพรมแดนหรือบริเวณใกล้เคียง
 3. ให้อำนาจการตัดสินใจอยู่กับไอร์แลนด์เหนือ โดย Regulatory zone ต้องได้รับความเห็นชอบจาก Executive and Assembly ของไอร์แลนด์เหนือ ก่อนประกาศใช้จริงและต้องทบทวนทุก 4 ปี
 4. ภายใต้ข้อเสนอดังกล่าวไอร์แลนด์เหนือจะเป็นส่วนหนึ่งของ custom territory ของสหราชอาณาจักร ไม่ใช่ Custom Union ของสหภาพยุโรป
- วันที่ 3 ต.ค. นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร ได้นำเสนอร่างข้อตกลง Brexit ต่อสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งรวมถึงแนวทางที่จะนำมาใช้แทน Irish Backstop ซึ่งแนวทางดังกล่าวมีการกำหนดการตรวจสอบ (Customs Checks) บริเวณชายแดนไอร์แลนด์และไอร์แลนด์เหนือรูปแบบใหม่ และให้ไอร์แลนด์เป็นผู้มีสิทธิในการตัดสินใจเกี่ยวกับ Customs Checks จากเดิมที่สิทธิในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับสหภาพยุโรปแต่เพียงผู้เดียว
ทั้งนี้ Chief Brexit negotiator ของสหราชอาณาจักร มีกำหนดการจะเข้าหารือกับทางสหภาพยุโรปเกี่ยวกับข้อตกลง Brexit ฉบับใหม่ที่ทางสหราชอาณาจักรนำเสนอ ซึ่งคาดว่าจะการหารือจะเกิดขึ้นในคืนนี้และในวันที่ 4 ต.ค. โดยรัฐบาลสหราชอาณาจักรมีความตั้งใจที่จะให้มีข้อสรุปเกี่ยวกับข้อตกลง Brexit ภายในการประชุม EU Summit ที่จะมีขึ้นในวันที่ 17 ต.ค. นี้ อย่างไรก็ตาม นาย Johnson ยังคงเน้นย้ำและยืนยันว่า Brexit จะขึ้นในวันที่ 31 ต.ค. 2562 ไม่ว่าจะ มีข้อตกลงเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม
- วันที่ 4 ต.ค. สำนักข่าว BBC รายงานว่า นาย Boris Johnson นายกรัฐมนตรีสหราชอาณาจักร จะร่างจดหมายถึงสหภาพยุโรปเพื่อขอขยายกำหนดการ Brexit ออกไปจากวันที่ 31 ต.ค. 2562 หากไม่สามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับข้อตกลง Brexit ได้ทันภายในวันที่ 19 ต.ค. ซึ่ง นาย Leo Varadkar นายกรัฐมนตรีไอร์แลนด์ กล่าวว่า ตนจะพิจารณาถึงการขยายกำหนดการ Brexit ออกไป หากสหราชอาณาจักรร้องขอ ขณะที่ผู้นำสหภาพยุโรปหลายคนยังคงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับข้อตกลง Brexit ฉบับใหม่ที่สหราชอาณาจักรนำเสนอ:

(ข้อมูลระหว่างวันที่ 30 ก.ย.- 4 ต.ค. 2562)